

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ

ВОСПИТАНИЕ
списание за теорија и практика

Штип, 2009

ВОСПИТАНИЕ
списание за теорија и практика
год. 6, број 10
2009 год.

Издавач
Универзитет „Гоце Делчев” - Штип

За издавачот
проф. д-р Саша Митрев

Главен и одговорен уредник
проф. д-р Блаже Китанов

Редакциски одбор
проф. д-р Блаже Китанов
проф. д-р Емилија Петрова - Ѓорѓева
д-р Снежана Јованова - Митковска
м-р Кирил Барбареев
м-р Трајче Стојанов
доц. д-р Соња Петровска

Техничко уредување
Славе Димитров
Благој Михов

Лектор
Даница Гавриловска-Атанасовска

Тираж:
500 примероци

Списанието излегува еднаш годишно

СОДРЖИНА

Проф. д-р Блаже Китанов Невербалната комуникација како интеркултурна комуникација	5
Проф. д-р Микеле де Бени Белешки за комуникацијата	19
Проф. д-р Емилија Петрова - Ѓорѓева Современи тенденции во развојот на интелектуалното воспитание	23
Доц. д-р Виолета Николовска Функционална морфологија	31
Проф. д-р Ленче Милошева Анксиозност и депресивност кај деца и адолесценти	45
Помл. асс. Билјана Стојанова Проф. д-р Ленче Милошева Вредносните ориентации кај адолесцентите	55
Доц. д-р Билјана Ивановска 20 години по паѓањето на Берлинскиот ѕид (1989-2009)	63
Доц. д-р Соња Петровска Теориски пристапи во училишниот менаџмент	65
М-р Татјана Уланска Методи на предавање литература	77
Проф. д-р Снежана Ставрева-Веселиновска Проф. д-р Лилјана Колева-Гудева Стекнување на компетентност на наставникот кој предава предмети од природните науки	101

Доц. д-р Снежана Јованова-Митковска	
Акционите истражувања и нивната примена во педагошката практика	111
М-р Нина Даскаловска	
Ликот на хуманистичкиот наставник	123
Асс. м-р Ирена Китанова	
Блумова таксономија на воспитно-образовните цели	129
М-р Миленко С. Стојник	
Биоритам – предизвик на природата	133
Доц. д-р Јованка Денкова	
Пеперут - симбол на љубовта	141
М-р Владимир Китанов	
Лесново - природна и културна дестинација за развој на руралниот туризам.....	145
Даница Гавриловска - Атанасовска	
Поетот се раѓа - говорникот се создава	151
Јадранка Тодевска	
Карактеристики и видови на толкување	157
Проф. д-р Фехим Хусовиќ	
Наставни објекти	165

Асс. м-р Ирина Китанова
Педагошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

БЛУМОВА ТАКСОНОМИЈА НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИТЕ ЦЕЛИ

Когнитивно подрачје

ЗНАЕЊЕ	
Може да препознае и да се сети на термини, факти, симболи...	
Глаголи со кои се дефинира	наоѓа, лоцира, набројува, повторува, запомнува, препознава, именува, покажува, поврзува, избира, кажува, заокружува, подвлекува
Начин на оценување	тестови, прераскажување, повторување
Прашања	што? кога? кој?
Продукти	работни листови, рецитирање, квизови, одговори на едноставни прашања
РАЗБИРАЊЕ	
Може да ја разбере основната идеја во она што го чул, видел или прочитал. Може со свои зборови да ги изнесе разбраните идеи...	
Глаголи со кои се дефинира	објаснува, дефинира, преведува, доведува во врска, демонстрира, пресметува, дискутира, кажува со свои зборови, пишува, прави преглед, известува, парафразира, сумира
Начин на оценување	прераскажување со свои зборови, куси одговори на прашања, есеи во кои се бара сумирање или интерпретирање текстови
Прашања	што значи? како?
Продукти	резиме, прераскажување, извештај, математички запис

ПРИМЕНА	
<p>Ги користи информациите да реши нов проблем, да ги поврзе со претходното искуство, да предвиди исход од активноста.</p>	
Глаголи со кои се дефинира	менува, адаптира, користи, прави, конструира, пресметува, илустрира, модифицира, подготвува, става во погон, решава
Начин на оценување	решавање проблеми, есеи од типот: <i>што би направил...</i> планирање и изведување истражување
Прашања	што мислиш?
Продукти	дијаграми, мапи, модели, илустрации, акциони планови, објаснување на други, дневник, весник, решавање на проблем во глава

АНАЛИЗА	
<p>Ја разбира идејата или поимот на неговите составни делови. Може да идентификува релации меѓу елементите, причините и последиците, сличностите и разликите.</p>	
Глаголи со кои се дефинира	класифицира, разликува, категоризира, изведува, разложува, споредува, спротивставува, поделува, каталогизира, прави инвентар, прашува, истакнува, истражува
Начин на оценување	есеи во кои се анализира нов материјал според определени критериуми (врски, елементи, организациони принципи, сличности-разлики, причини-последници) споредбени табели, графикони
Прашања	како? на кој начин?
Продукти	графикони, извештаи, дијаграми

СИНТЕЗА

Може да поврзе елементи на нов оригинален начин. Прави структури што не ги знаел, комбинира посетни информации во генерализации или заклучоци.

Глаголи со кои се дефинира	комбинира, дизајнира, креира, развива, конструира, гради, аранжира, собира, поврзува, предвидува, измислува, планира, создава, пронаоѓа, ревидира, организира, продуцира
Начин на оценување	креативни есеи, песни, состави, написи, книги, компјутерски програми, уметнички творби
Прашања	што би направил?
Продукти	уметнички изработки, песни, хипотези, есеи, компјутерски програми

ЕВАЛВАЦИЈА

Искажува информирани судови за вредноста на идеите или материјалот. Користи стандарди и критериуми да ги поддржи гледиштата.

Глаголи со кои се дефинира	проценува, критикува, одлучува, разгледува, избира, оценува, заклучува, дебатира, просудува, дава мислење, рангира, вреднува
Начин на оценување	тестови, критички есеи, дискусии, говори, писма, дебати, драма, набљудување во ситуации кога треба да донесе суд
Прашања	што мисли?
Продукти	дебати, дискусии, препораки, мислења, писма, табели што покажуваат подреденост или приоритети